SL. No. : J

ಒಟ್ಟು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ : 47]
Total No. of Questions : 47]

CCE RF
CCE RR

[ಒಟ್ಟು ಮುದ್ರಿತ ಪುಟಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ : 8
[Total No. of Printed Pages : 8

ಸಂಕೇತ ಸಂಖ್ಯೆ : 85-M

Code No. : 85-M

ವಿಷಯ : ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನ

Subject : SOCIAL SCIENCE

(ಮರಾಠಿ ಭಾಷಾಂತರ / Marathi Version)

(ಹೊಸ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ / New Syllabus)

(ಶಾಲಾ ಅಭ್ಯರ್ಥಿ & ಪುನರಾವರ್ತಿತ ಶಾಲಾ ಅಭ್ಯರ್ಥಿ / Regular Fresh & Regular Repeater)

ದಿನಾಂಕ : 06. 04. 2018]
[Date : 06. 04. 2018

ಸಮಯ : ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 9-30 ರಿಂದ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 12-30 ರವರೆಗೆ]
[Time : 9-30 A.M. to 12-30 P.M.

ಗರಿಷ್ಠ ಅಂಕಗಳು : 80]
[Max. Marks : 80

विद्यार्थ्यांना सामान्य सुचना :

1. प्रश्न पत्रिकेमध्ये बहुपर्यायी आणि वस्तूनिष्ठ प्रकारचे 47 प्रश्न आहेत.

2. प्रश्न पत्रिका विरुद्ध बाजूच्या आच्छादनाने सील (बंद) करण्यात आली आहे. परीक्षा सुरू झाल्यावर उजव्या बाजूने कापून तुम्हाला ती उघडावयाची आहे. प्रश्न पत्रिकेमधील सर्व प्रश्न व्यवस्थित आहेत की नाहीत ते तपासून पाहा.

3. बहूपर्यायी आणि वस्तुनिष्ठ या दोन्ही प्रकारच्या प्रश्नांसाठी दिलेल्या सुचनांचे पालन करा.

4. उजव्या बाजूच्या कडेला (काठावर) असलेली संख्या पूर्ण गुण दर्शविते.

5. पेपरची उत्तरे सोडविण्यासाठी दिलेला जास्तीत जास्त वेळ प्रश्न पत्रिकेच्या पृष्ठावर वरील भागात दिलेला आहे. त्यामध्ये प्रश्न पत्रिका वाचण्यासाठी 15 मिनिटेही दिलेली आहेत.

येथून कापा

TEAR HERE TO OPEN THE QUESTION PAPER

प्रश्न पत्रिका येथून कापून उघडा

Tear here

I. प्रत्येक प्रश्नाला किंवा अपूर्ण वाक्यांशाला चार बहुपर्यायी उत्तरे दिलेली आहेत. त्यापैकी एक पर्याय बरोबर आहे. बरोबर असलेला पर्याय निवडून त्याच्या इग्रजी मुळाक्षरासह पूर्ण उत्तर दिलेल्या उत्तर पत्रिकेमध्ये लिहा : $10 \times 1 = 10$

1. उद्योजकाला अतीशय उपयोगाचे असलेले बँक खाते

(A) बचत खाते (B) चालू खाते

(C) रिकरिंग ठेव खाते (D) मुदत ठेव खाते.

2. हुंडा प्रतीबंध कायदा या वर्षी आमलात आला.

(A) 1961 (B) 1987

(C) 1988 (D) 1989.

3. खालील पैकी प्रत्यक्ष कर हा आहे.

(A) केंद्र अबकारी कर

(B) वयकतीक उत्पन्न कर

(C) सेवा कर

(D) विदेशी प्रवासावरील कर.

4. **गट - A** मध्ये उद्योजक आणि **गट - B** मध्ये त्यानी स्थापन केलेला उद्योग दिलेला आहे, त्यांचा योग्य जुळणारा गट ओळखा :

गट - A	**गट - B**
(a) अझीम प्रेमजी	(i) बायोकॉन कंपनी
(b) डॉ० प्रताप रेड्डी	(ii) जेट एअरवेज
(c) किरण मजुमदार शहा	(iii) विप्रो टेकनॉलॉजी
(d) नरेश गोयल	(iv) अपोलो हॉस्पीटल.

	a	***b***	***c***	***d***
(A)	iv	i	ii	iii
(B)	i	ii	iii	iv
(C)	iii	iv	i	ii
(D)	ii	iii	iv	i.

5. राजस्थान मध्ये जास्त आढळ्न येणारा मातीचा प्रकार हा आहे.

(A) गाळाची माती (B) वाळवंटी माती

(C) लाल माती (D) बाजूकडील माती.

6. 1909 चा मिंटो-मार्ले सुधारणा कायदा हा भारताच्या फाळणीची नांदी बनला. त्याचे कारण

(A) दोन गृहांचे सरकार रद्द केल्याने

(B) नियंत्रण मंडळाची स्थापना झाल्याने

(C) कार्यकारी समीतीत भारतीयांना नामकरण केल्याने

(D) धर्माच्या आधारित स्वतंत्र मतदार संघ निर्माण केल्याने.

7. नकाशात दर्शविलेल्या ठिकांणाची योग्य जुळणारी जोडी

(A) 1-अमृतसर, 2-गोहटी, 3-हैद्राबाद

(B) 1-गोहटी, 2-हैद्राबाद, 3-अमृतसर

(C) 1-हैद्राबाद, 2-अमृतसर, 3-गोहटी

(D) 1-अलाहाबाद, 2-हैद्राबाद, 3-अमृतसर.

8. भारताने नेलसन मंडेलाला पूर्णपणे पाठींबा दिला. कारण

   (A) भारत नेलसन मंडेलाला 'आफ्रिकेचे गांधी' म्हणतो.

   (B) भारताचे परराष्ट्र धोरण हे वर्ण भेदनितीला विरोध करते.

   (C) संयुक्त राष्ट्र संघटनेचा (UNO) भारत एक प्रमुख राष्ट्र आहे.

   (D) भारताने अलिप्तवादी धोरण स्विकारलेले आहे.

9. आम्ही 10 डिसेंबर 'मानव हक्क दिवस' म्हणून आचरणात आनतो कारण

   (A) 10 डिसेंबर 1865 साली अब्राहम लिंकन यानी गुलामगिरी रद्द केली.

   (B) 10 डिसेंबर 1993 साली नेलसन मंडेलाला तुरंगातून मुक्त केले.

   (C) संयुक्त राष्ट्र संघटनेने (UNO) 10 डिसेंबर 1948 साली सार्वत्रीक मानवी हक्कांची घोषणा केली.

   (D) भारताने आपल्या नागरिकाना मुलभूत हक्कांची घोषणा केली.

10. स्वामी दयानंद सरस्वती यांच्या स्वराज्य आणि स्वधर्माच्या तत्वाची लोकाना या साठी प्रेरणा मिळाली.

   (A) वर्गरहित समाज स्थापने साठी

   (B) सती आणि बालविवाहा विरुद्ध लढण्यासाठी

   (C) स्वातंत्र्य चळवळीत भाग घेण्यासाठी

   (D) शैक्षणिक सुधारणा घडविण्यासाठी.

II. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी एका वाक्यात लिहा : 14 × 1 = 14

11. "सामान्य लोकांचा इतिहास लिहिने हे इतिहासकराना एक अव्हाहन बनले आहे." का ?

12. सर सय्यद अहमद खान यानी मुस्लीम समाजाला कसे साक्षर केले ?

13. रशियामध्ये समाजवादी व्यवस्था का ढासळली ?

14. भारतात जातीयवादाचे बी पेरलेली ब्रिटीशांची निती कोणती ?

15. वसाहतशाही म्हणजे काय ?

16. 'चिपको चळवळीचे' प्रमुख कोण होते ?

17. बाल कामगार निर्मूलनासाठी 'सर्व शिक्षण अभियान' महत्वाची भूमिका निभावते. कशी ?

18. 'रेगुर माती' असे कोणत्या मातीला म्हणतात ?

19. राष्ट्रीय विद्युत जाळ का स्थापन करण्यात आले ?

20. मँग्रोव्ह अरण्ये किनारपट्टीवर का वाढविली पाहिजेत ?

21. कोणत्या राज्यांना वादळाचा जास्त परिणाम होतो ?

22. लोकसभेत केंद्रीय अर्थसंकल्प कोण सादर करतात ?

23. 'भारताची खरी प्रगती म्हणजे खेड्याची प्रगती' असे कोणी म्हटले ?

24. 'बँकांची जननी' असे रिझर्व बँकेला का म्हणतात ?

III. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी **दोन** ते **चार** वाक्यात लिहा : $15 \times 2 = 30$

25. युरोपियनाना भारताचा नवीन समुद्रमार्ग शोधण्यास कोणत्या घटकांची मदत झाली ?

किंवा

बक्सारच्या लढाईचे परिणाम कोणते ?

26. आम्ही म्हैसूरच्या वडेयरांना का लक्षात ठेवले पाहिजेत ?

27. भाषेवर आधारित आंध्रप्रदेशाची निर्मीती करणे भारत सरकारला भाग पडले. का ?

28. जोसेफ स्टॅलिन याने राशियाला अमेरिकेच्या तोडीचे राष्ट्र बनविण्यासाठी कसे प्रयत्न केले ?

29. निरक्षरतेचे निर्मूलन करण्यासाठी भारत सरकारने कोणकोणते उपाय हाती घेतले आहेत ?

30. अन्न आणि कृषिविषयक संघटना (FAO) ही जगाच्या समस्या सोडविण्यासाठी कसे कार्ये करित आहे ?

31. 'भारतात अस्पृश्यतेचे प्रमाण अलिकडच्या दिवसात कमी होत आहे.' कारण द्या.

32. अंदमान आणि निकोबार बेटे व लक्षद्विप बेटे यांचा फरक स्पष्ट करा.

33. आर्थिक विकासावर भारताच्या हवामानाचा फारच मोठा परिणाम होतो. या वाक्याचे स्पष्टीकरण करा.

34. खालील वनस्पतींचे उष्णकटिबंधातील गवताळी अरण्ये आणि हिमालयातील अलपाईन अरण्ये प्रकारात वर्गीकरण करा.

    सिलवर, बाभूळ, शिसम, लॉरेल.

35. खरिप आणि रब्बी मोसम यांचा फरक स्पष्ट करा.

36. नैसर्गीक आपत्तीच्या वेळी दूरसंवेदी तंत्रज्ञान कसे उपयोगाचे आहे ?

37. लोकसंख्याच्या वाढीणे अनेक समस्या निर्माण होतात. या विधानाचे स्पष्टीकरण करा.

38. अर्थपूर्ण रितीने झालेला आर्थिक विकास देश कसा साध्य करतो ?

39. जागतीकीकरणामुळे पर्यावरणाचा नाश कशा रितीने होतो ?

IV. खालील प्रश्नांची प्रत्येकी **सहा (6)** वाक्यात उत्तरे लिहा : $6 \times 3 = 18$

40. भारतीय स्वातंत्र्याच्या पहिल्या युद्धास ब्रिटिशांची अर्थित निती आणि शासकीय धोरण कसे कारणीभूत ठरले याचे वर्णन करा.

किंवा

ब्रिटीशांची जमीन महसूल पद्धत ही भारतीय शेतकऱ्याना त्रासदायक कशी ठरली ? याचे वर्णन करा.

41. आलीकडे भारत आणि चीन यांचे संबंध ताणलेले आहेत. याचे स्पष्टीकरण करा.

किंवा

मानवी हक्कांचा पाठपुरावा करण्यात भारत महत्वाची भूमीका बजावित आहे. याचे स्पष्टीकरण करा.

42. बेरोजगारी समस्या सोडविण्याचे उपाय सांगा.

किंवा

महिला स्वसहाय्य संघाच्या महत्वांचे वर्णन करा.

43. शक्ती साधनांच्या उणिवांची भरपाई करण्यासाठीचे उपाय कोणते ?

किंवा

भारतातील रस्ते वाहतूकीच्या समस्या कोणत्या ?

44. स्वातंत्र्यानंतर भारताने आर्थिक विकास साधन्याचा प्रयत्न कसा केला ?

किंवा

ग्रामीण विकास देशाच्या आर्थिक विकासास कशी मदत करतो ?

45. विम्याचे फायदे कोणते ?

किंवा

उद्योजकांची प्रमुख लक्षणे (वैशिष्ठ्ये) कोणती ?

V. खालील प्रश्नाचे उत्तर **आठ (8)** ते **दहा (10)** वाक्यात लिहा : 4

46. भारताच्या स्वातंत्र्य चळवळीत सुभाषचंद्र बोस यांच्या भुमिकेचे वर्णन करा.

VI. 47. भारताचा नकाशा काढून खालील ठिकाणे दाखवा : 1 + 3 = 4

a) $23\frac{1^\circ}{2}$ उत्तर अक्षांश

b) नागार्जुन सागर योजना

c) भद्रावती.

अंध विद्यार्थ्यांकरिता पर्यायी प्रश्न : (प्रश्न संख्या 47 च्या ऐवजी)

भारतीयांच्या जीवनात हिमालयाचे फायदे कोणते ? 4